МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра менеджменту

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Гарант освітньої програми
Пітель Н.Я.
"31" 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ КРЕДИТНО-РОЗРАХУНКОВІ І ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ»

Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Освітня програма: «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»
Факультет: Менеджменту

Умань – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» для здобувачів другого рівня вищої освіти (магістр), спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Умань: Уманський НУС, 2022 р. 19 с.

Розробники: д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту
_____ Новак І.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту.

Протокол від "31" серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Новак І.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

"31" серпня 2022 року

Схвалено методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від "31 " серпня 2022 року № _1__

"31" _серпня__ 2022 року Голова _____ (Гоменюк М. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

©УНУС, 2022 рік
© Новак І.М., 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	**заочна форма навчання**
Кількість кредитів 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова	
Модулів – 3	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	**Рік підготовки:**	
Змістових модулів – 14		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Освітній рівень: Другий рівень вищої освіти (магістр)	**Семестр**	
Загальна кількість годин – 90		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 6	Освітня програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»	**Лекції**	
		14 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Індивідуальна робота	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: є формування знань з інтеграційних процесів в Україні, здійснення міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій, що складаються у процесі зовнішньоекономічної діяльності.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: Вивчення дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» базується на загальних знаннях, отриманих під час засвоєння таких дисциплін як «Міжнародні економічні відносини», «Фінанси, гроші та кредит», «Менеджмент», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Фінанси підприємства», «Аграрний менеджмент», а також є однією з базових при вивченні дисциплін «Управління конкурентоспроможністю підприємств», «Міжнародна економіка», «Міжнародні транспортні перевезення».

Компетентності курсу «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції»:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності:

- навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень;
- здатність організовувати та мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді;
- здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.
- вміння виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.

спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

<u>Програмними результатами вивчення дисципліни «Бізнес-планування»</u> є:

- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу) в умовах розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність валютно-фінансових відносин

Тема 1. Валютний курс у системі міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій

Визначення валютного курсу. Валютний курс як співвідношення попиту та пропозиції на валютному ринку. Валютний курс як інструмент зв'язку між вартісними показниками національного та світового ринку. Курсові співвідношення валют. Вплив валютного курсу національної грошової одиниці на експортні та імпортні операції. Валютний демпінг, його негативний вплив на економічний розвиток країни. Історичні відомості про валютний курс гривні. Економічні функції, які виконує валютний курс. Класифікатор іноземних валют. Основні групи факторів, що впливають на валютний курс: економічні, політичні, екологічні, соціологічні. Фундаментальні фактори впливу на валютний курс. Паритет купівельної спроможності валют. Правило однієї ціни. Абсолютний та відносний паритет купівельної спроможності. Методи обчислення відносного паритету купівельної спроможності: ціновий метод та метод ефективних виробничих витрат. Валовий національний продукт як фактор впливу на валютний курс національної грошової одиниці. Рівень реальних процентних ставок як фактор впливу на валютний курс. Рівень безробіття як фактор впливу на валютний курс. Інфляція як фактор впливу на валютний курс. Стан платіжного балансу країни як фактор впливу на валютний курс. Технічний аналіз прогнозування валютного курсу. Висхідний та низхідний тренд. Зміна тренда. Державні методи регулювання валютного курсу. Девальвація. Ревальвація. Валютні інтервенції. Застосування валютних обмежень. Регулювання платіжного балансу. Система валютного регулювання та валютного контролю в Україні. Порядок встановлення і використання офіційного валютного курсу гривні до іноземних валют.

Тема 2. Конвертованість валют

Сутність конвертованості валют. Визначення конвертованості національної валюти, що змінювалось відповідно до вимог світового валютного ринку. Вимоги щодо конвертованості національної грошової одиниці згідно з 8 статтею Міжнародного валютного фонду.

Визначення конвертованості валют з точки зору теорії грошей. Ступінь конвертованості валюти та його ефективність. Шкала конвертованості валют: від повної конвертованості до повної не конвертованості. Види конвертованості валют. Внутрішня (резидентська) конвертованість. Зовнішня (нерезидентська) конвертованість. Поточна (часткова) конвертованість. Капітальна (повна) конвертованість. Значення конвертованості для розвитку економіки

країни. Значення конвертованості для банків, експортерів та імпортерів. Статус конвертованості гривні. Передумови для надання національній валюті України статусу вільної конвертованості.

Тема 3. Платіжний баланс країни

Характеристика зовнішнього сектора економіки. Експортні й імпортні операції та їх вплив на формування попиту та пропозиції іноземної та національної валюти на валютних ринках. Визначення платіжного балансу країни. Платіжний баланс України. Структура платіжного балансу. Баланс поточних операцій: експорт, імпорт, чистий дохід від інвестицій, послуги, платежі, разові односторонні платежі. Баланс руху капіталу: чистий відплив капіталу, чистий приплив капіталу. Баланс офіційних розрахунків. Правило віднесення статей платіжного балансу до дебету або кредиту. Дефіцит та профіцит платіжного балансу та його вплив на валютний курс національної грошової одиниці. Статистика Національного банку України, Державної митної служби, Міністерства статистики як основа складання платіжного балансу України. Стан платіжного балансу України.

Тема 4. Еволюція розвитку валютних систем

Поняття валютної системи. Національна та світова валютна системи, їх вплив на стабільність міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій. Система фіксованих валютних курсів. Золотий стандарт. Механізм регулювання валютних курсів, що властивий золотому стандарту. Механізм автоматичного врегулювання платіжного балансу за системою золотого стандарту. Підтримка рівноваги валютних курсів за Бреттон-Вудською системою. Процес утворення евровалюта та евровалютного ринку. Складові світового валютного ринку та їх характеристика. Функції валютного ринку. Учасники операцій з валютою: центральні та комерційні банки, дилери, брокери, фірми та приватні особи. Емісія СДР. Недоліки системи фіксованих валютних курсів. Перехід світової валютної системи на режим вільно плаваючих валютних курсів. Основні положення Міжнародної грошової конференції 1973 року в Парижі. Принципи Ямайської валютної системи. Механізм функціонування Європейської валютної системи. Економічна сутність європейської валютної одиниці ЕКЮ. Сітка крос-курсів валют Європейської валютної системи. Маастрихтський договір. Єдина європейська валюта ЄВРО. Недоліки та переваги системи плаваючих валютних курсів. Режим валютного курсу гривні.

Змістовий модуль 2. Валютні операції

Тема 5. Валютна операція «спот»

Сутність валютних операцій. Види та класифікація валютних операцій. Курс валюти. Котирування валюти. Повне котирування валюти. База котирування. Процентні пункти котирування валюти. Пряме та непряме котирування валюти. Сторони котирування валют: курс купівлі та курс продажу. Визначення курсу купівлі та продажу валюти за прямим та непрямим котируванням валют. Економічна сутність маржі за котируванням валют. Визначення маржі. Фактори впливу на розмір маржі. Визначення валютного курсу «спот».Поняття крос-курсу валют. Правила визначення крос-курсів валют. Характеристика угод типу «спот». Характеристика угод типу «овернайт». Поняття валютної позиції. Відкрита та закрита валютна позиція. Довга та коротка валютна позиція. Ліміт валютної позиції. Облік валютної позиції. Ступінь ризику, що залежить від стану валютної позиції. Елементи балансу банку, що впливають на валютну позицію. Процентний арбітраж. Довга та коротка позиція за рахунками "ностро". Розмір валютної позиції банку. Врегулювання валютної позиції Національним банком України.

Тема 6. Форвардні валютні операції

Характеристика термінових валютних операцій. Деривативи — похідний фінансовий інструмент. Сутність форвардної валютної угоди. Дата розрахунку за форвардною валютною угодою. Термін виконання форвардної валютної угоди. Характеристика валютного ринку форвард. Ціна форвардного контракту. Процентний диференціал. Розрахунок теоретичного форвардного курсу. Форвардна маржа: премія, дисконт. Правила врахування форвардної маржі. Котирування валюти з премією. Котирування валюти з дисконтом. Розрахунок форвардних крос-курсів. Арбітражні форвардні операції. Географічний арбітраж. Арбітраж, що заснований на форвардних крос-курсах. Визначення ефективності форвардних угод. Вартість форвардного покриття. Розвиток валютного форвардного ринку в Україні.

Тема 7. Валютна операція «своп»

Визначення валютної операції своп. Дата валютування за «свопом». Дата закінчення свопу. Валютний своп як база для здійснення фінансового арбітражу. Валютний своп «купив-продав». Валютний своп «продав-купив». Стандартний валютний своп. Короткий валютний своп. Форвардний валютний своп. Котирування валютного свопу: сторона купівлі, сторона продажу. Використання угод «своп». Техніка здійснення валютного «свопу» для базової валюти. Техніка здійснення валютного «свопу» для валюти котирування. Коригування валютної позиції при

застосуванні валютного «свопу». Проблеми розвитку валютного ринку «своп» в Україні.

Тема 8. Операція – «валютний опціон»

Визначення валютного опціону. Ціна виконання валютного опціону. Економічна сутність премії за валютним опціоном. Визначення опціонної премії. Типи опціонів за видами операцій: опціон "кол", опціон "пут". Типи валютних опціонів за терміном виконання: американський та європейський валютний опціон. Типи валютних опціонів за місцем походження: позабіржові та біржові валютні опціони. Обов'язкові умови угоди за валютним опціоном. Недоліки валютних опціонів. Методика прийняття рішення за валютним опціоном. Перспективи розвитку ринку валютних опціонів в Україні.

Тема 9. Операція – «валютний ф' ючерс»

Визначення валютного ф'ючерса. Порівняння ф'ючерсних, форвардних та опціонних угод. Система гарантій при здійсненні операцій з валютними ф'ючерсами. Ціна ф'ючерсного контракту. Умови виконання ф'ючерсних контрактів згідно з законодавством України. Закриття валютної позиції при здійсненні операції з валютними ф'ючерсами. Міжнародний валютний ринок торгівлі валютними ф'ючерсами. Учасники ф'ючерсного валютного ринку. Посередники на ф'ючерсному валютному ринку. Характеристика стандартизованих валютних ф'ючерсних контрактів. Ефективність ф'ючерсних угод. Використання валютних ф'ючерсів. Ринкова ліквідність валютних ф'ючерсів. Спекулятивні та арбітражні операції при використання валютних ф'ючерсів. Необхідність та перспективи розвитку ринку валютних ф'ючерсів в Україні.

Змістовий модуль 3. Кредитно-розрахункові валютні операції

Тема 10. Валютний та процентний арбітраж. Позитивний процентний арбітраж.

Суть арбітражу. Валютний арбітраж, його види. Арбітраж - у початковому розумінні цього слова означає одержання швидкої вигоди на основі різниці в ціні на різних ринках. З точки зору об'єкта арбітражної операції у літературі виділяють три види арбітражу, перші два відносяться до валютних операцій: а)валютний арбітраж; б)процентний арбітраж; в)товарний арбітраж. Валютний арбітраж - це угода з метою отримання прибутку за рахунок різниці, котра існує в даний момент часу, в курсах однієї і тієї ж валюти на різних валютних ринках. Операції з процентним арбітражем. Процентний арбітраж - угода з метою отримання прибутку за рахунок різниці в % ставках по різним валютам. Використовується для

регулювання валютної структури своїх короткотермінових активів і пасивів. Суть позитивного процентного арбітражу. Позитивний процентний арбітраж є специфічною формою арбітражних операцій. Основною метою проведення даного типу операцій є одержання процентного прибутку по прийнятому депозиту за рахунок зміни процентних ставок.

Тема 11. Система валютних рахунків

Відкриття та ведення валютних рахунків юридичних осіб в українських комерційних банках. Загальна схема відкриття валютного рахунку в уповноваженому банку. Структура номера рахунку. Режим ведення валютних рахунків юридичних осіб — резидентів. Порядок обов'язкового продажу підприємствами частини валютної виручки через уповноважені банки. Відкриття та ведення валютних рахунків юридичних осіб-нерезидентів. Режим ведення валютних рахунків юридичних осіб-нерезидентів.

Відкриття та ведення валютних рахунків фізичних осіб в українських комерційних банках. Режим роботи валютних рахунків. Ведення валютних рахунків фізичних осіб.

Сутність кореспондентських відносин між комерційними банками. Форми кореспондентських відносин. Типи кореспондентських відносин. Кореспондентські рахунки . Рахунок "лоро". Рахунок "ностро". Клірингові операції. Впровадження кореспондентських відносин в Україні.

Тема 12. Сутність та технологія здійснення міжнародних розрахунків

Способи платежу: готівковий, авансовий, платіж в кредит. Комерційний кредит. Уніфіковані правила з договірних гарантій. Кредитні засоби платежу. Кредитні гроші. Чек, його форма. Положення про чеки. Індосамент. Види чеків. Гарантії по чеках. Вексель. Положення про переказний та простий вексель. Форма векселя. Переказний вексель (тратта). Трасант. Трасат. Ремітент. Обіг переказного векселя. Акцепт векселя. Аваль. Вексельний індосамент. Форма банківського переказу. Поштові перекази. Телеграфні перекази. Перекази через систему СВІФТ. Основні форми міжнародних розрахунків. Авансовий платіж. Акредитивна форма розрахунку. Види акредитивів. Безвідкличний акредитив. Оплата після відвантаження. Документарне інкасо. Учасники інкасової операції. Уніфіковані правила по інкасо. Документарний акредитив. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів. Торгівля за відкритим рахунком. Ризики при здійсненні міжнародних розрахунків.

Тема 13.Фінансування та кредитування експортно-імпортних операцій

Короткострокові (для фінансування оборотного капіталу) та довгострокові методи кредитування та фінансування експортних та імпортних операцій. Традиційні способи банківського кредитування: незабезпечений овердрафт у національній валюті, незабезпечений овердрафт в іноземній валюті, позики під інкасо, продаж (передача, перевідступлення) чи купівля банком векселів або чеків, угода про акредитив — прийом та облік векселів банком, акцептний кредит, акцептна кредитна лінія, акцептно-рамбурсний кредит, кредитне фінансування під гарантію (середньо термінове, довготермінове), змішаний кредит, випуск (емісія) єврооблігацій, кредитне фінансування під гарантію, змішаний кредит (середньо термінове, довготермінове). Нетрадиційні способи банківського та позабанківського фінансування: експортний факторинг, форфейтинг, лізинг чи оренда товарів з опціоном їх покупки, зустрічна торгівля, випуск (емісія) акцій.

Тема 14. Страхування валютного ризику

Міра валютного ризику та обмінний курс. Ризики в міжнародному економічному співробітництві: загальна характеристика та основні види. Умови виникнення валютних ризиків. Операційний, трансляційний та економічний валютний ризик. Власні валютні ризики комерційних банків. Основні способи мінімізації валютного ризику у зовнішньоекономічній діяльності.

Методи управління валютним ризиком: внутрішні (засоби запобігання валютного ризику) та зовнішні (засоби нейтралізації наслідків валютних ризиків). Оцінка валютного ризику. Методи хеджування валютного ризику. Методи короткострокового та довгострокового хеджування валютного ризику.

Основні способи мінімізації валютного ризику. Інвестування капіталу через конвертацію валют. Купівля іноземної валюти для майбутніх видатків через укладання форвардної угоди. Купівля оборотного капіталу через конвертацію валют і проведення валютного свопу. Купівля обладнання для організації виробництв в іншій країні з урахуванням варіантів валютних розрахунків. Участь у конкурсі на отримання контракту з купівлі іноземної валюти з метою конвертації в іншу валюту. Депозитно-кредитні операції банку з використанням операції «валютний своп». Визначення курсу купівлі та продажу для клієнта банку шляхом проведення валютного «свопу». Основні засоби мінімізації валютного ризику коливання валютного курсу для експортера та імпортера. Способи хеджування валютного ризику, що використовують українські комерційні банки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Сутність валютно-фінансових відносин				
1. Валютний курс у системі міжнародних кредитно–розрахункових та валютних операцій	**5**	**1**	**1**	**3**
2. Конвертованість валют	**5**	**1**	**1**	**3**
3. Платіжний баланс країни	**5**	**1**	**1**	**3**
4. Валютні системи. Еволюція розвитку валютних систем	**5**	**1**	**1**	**3**
Всього за змістовий модуль	**20**	**4**	**4**	**12**
Змістовий модуль 2. Валютні операції				
5. Валютна операція «спот»	**9**	**1**	**2**	**6**
6. Forward currency operations	**8**	**1**	**1**	**6**
7. Валютна операція «своп»	**9**	**1**	**2**	**6**
8. Операція – «валютний опціон»	**8**	**1**	**1**	**6**
9. Операція – «валютний ф'ючерс»	**8**	**1**	**1**	**6**
Всього за змістовий модуль 2	**42**	**5**	**7**	**30**
Модуль 3. Кредитно-розрахункові валютні операції				
10. Валютний та процентний арбітраж. Позитивний процентний арбітраж	**6**	**1**	**1**	**4**
11. Система валютних рахунків	**6**	**1**	**1**	**4**
12. Сутність та технологія здійснення міжнародних розрахунків	**6**	**1**	**1**	**4**
13. Міжнародний кредит. Фінансування та кредитування експортно-імпортних операцій	**5**	**1**	**1**	**3**
14. Страхування валютного та кредитного ризику	**5**	**1**	**1**	**3**
Всього за змістовим модулем 3	**28**	**5**	**5**	**18**
Усього годин	**90**	**14**	**16**	**60**

5.Теми семінарських занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Валютний курс у системі між-народних кредитно–розрахун-кових та валютних операцій	1
2	Конвертованість валют	1
3	Платіжний баланс країни	1
4	Currency systems. The evolution of the development of currency systems	1
5	Валютна операція «спот»	1
6	Форвардні валютні операції	1
7	Валютна операція «своп»	1
8	Операція – «валютний опціон»	1
9	Операція – «валютний ф'ючерс»	1
10	Валютний та процентний арбітраж. Позитивний процентний арбітраж	1
11	Система валютних рахунків	1
12	Сутність та технологія здійснення міжнародних розрахунків	1
13	Міжнародний кредит. Фінансування та кредитування експортно-імпортних операцій	1
14	Страхування валютного та кредитного ризику	1

6. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Валютний курс у системі між-народних кредитно–розрахун-кових та валютних операцій	
2	Конвертованість валют	
3	Платіжний баланс країни	
4	Валютні системи. Еволюція розвитку валютних систем	
5	Валютна операція «спот»	1
6	Форвардні валютні операції	
7	Валютна операція «своп»	1
8	Операція – «валютний опціон»	
9	Операція – «валютний ф'ючерс»	
10	Валютний та процентний арбітраж. Позитивний процентний арбітраж	
11	Система валютних рахунків	
12	Сутність та технологія здійснення міжнародних розрахунків	
13	Міжнародний кредит. Фінансування та кредитування експортно-імпортних операцій	

14	Страхування валютного та кредитного ризику	

7. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Валютний курс у системі міжнародних кредитно–розрахункових та валютних операцій	3
2	Конвертованість валют	3
3	Платіжний баланс країни	3
4	Валютні системи. Еволюція розвитку валютних систем	3
5	Валютна операція «спот»	6
6	Форвардні валютні операції	6
7	Валютна операція «своп»	6
8	Операція – «валютний опціон»	6
9	Валютний та процентний арбітраж. Позитивний процентний арбітраж.	6
10	Система валютних рахунків	4
11	Сутність та технологія здійснення міжнародних розрахунків	4
12	Міжнародний кредит. Фінансування та кредитування експортно-імпортних операцій	4
13	Страхування валютного та кредитного ризику.	3
14	Валютний та процентний арбітраж. Позитивний процентний арбітраж.	3
	Разом	60

8. Методи навчання

Для вивчення курсу «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» використовуються традиційні методи навчання. Вивчення дисципліни здійснюється шляхом проведення лекційних занять, під час практичних занять відбувається обговорення теоретичного матеріалу і розгляд та вирішення конкретних ситуацій (*case method*).

Формами організації освітнього процесу під час вивчення дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» є навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка і контрольні заходи.

Під час навчання і викладання використовуються студентоцентрований, проблемно- і професійно-орієнований, комунікативний, міждисциплінарний підходи, ініціативне самонавчання і наступні методи: лекції, які включають бесіди і презентації, практичні заняття, семінари, інтерактивні заняття (робота в малих групах, кейс-

метод, мозковий штурм та ін.), індивідуальні заняття, консультації з викладачами, самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

Завдяки оптимально обраним формам і методам навчання й викладання забезпечується досягнення заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Викладання лекційного матеріалу з курсу поєднується з практичними заняттями та самостійною роботою студентів. Лекційні заняття носять інтерактивний науково-пізнавальний характер і забезпечують теоретичне підґрунтя курсу «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції», розкривають зміст основних понять та методів. Практичні заняття передбачають використання теоретичного матеріалу для обговорення та написання бізнес-плану. Вони проводяться в малих групах: поширеними є кейс-метод, підготовка презентацій. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через університетське модульне середовище освітнього процесу Moodle.

Індивідуальна робота студентів при вивченні курсу проводиться у таких формах: підготовка до практичних занять, контрольних робіт, модульно-рейтингового контролю; вивчення тем або окремих питань, що виносяться для самостійної роботи; підготовка індивідуального науково-дослідного завдання – реферату; підготовка до іспиту.

9. Методи контролю

В процесі навчання здійснюється поточно-модульний контроль, студенти виконують самостійну роботу, потім складають іспит з дисципліни.

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

Поточно-модульний контроль здійснюється під час обговорення теоретичного матеріалу на семінарах, виконання практичних завдань, самостійної роботи (написання бізнес-плану), контролю за засвоєнням певного модуля (модульний контроль).

Підсумковий – включає диференційований залік або екзамен.

Якщо навчальна дисципліна складається з **3-4** змістових модулів, то кожен модуль може оцінюватись в умовних балах пропорційно обсягу часу, відведеному на засвоєння матеріалу цього модуля.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота															Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3					30	100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т1 2	Т 13	Т 14		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Виробниче і науково-педагогічне стажування

Метою стажування з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» є комплексний аналіз проблем організації та розробка пропозицій з покращення міжнародних розрахунків.

Стажування з фаху другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться загальною тривалістю не менше чотирьох тижнів на посадах середнього рівня управління (відповідно до професійних назв робіт, які здатен виконувати магістр спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності») у різних лінійних та функціональних підрозділах організації усіх форм власності та організаційно-правових форм визначеної галузевої спеціалізації національної економіки.

Метою стажування є також оволодіння студентами сучасними методами і формами організації навчальної діяльності. При визначенні

змісту педагогічного стажування передбачається включення студентів в такі види освітньої діяльності, які в найбільшій мірі сприяли б формуванню навичок щодо виконання таких функцій викладача: планування навчальної роботи; участь у методичній роботі; вміння розподіляти увагу під час проведення занять; ведення спостережень і аналіз занять; формування навичок оцінювання знань; сприяння становленню особистості; проведення індивідуальної роботи; постійне підвищення свого фахового рівня, педагогічної майстерності, загальної культури.

За період підготовчої роботи студент-магістрант має ознайомитися з процесом планування навчально-виховного процесу на базі практики. Під час другого періоду - виконати практичні завдання, передбачені програмою практики, а у підсумковий період - оформити звітність, захистити виконану роботу, оцінити результати практичної підготовки.

Програмою стажування з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» передбачається аналіз проведення експортно-імпортних операцій і розрахунків за ними. Визначення проблем в зовнішній діяльності організації, пошук ідеї, збір інформації та написання здобувачем розділу звіту.

Критерії оцінювання звітів з комплексної практики з фаху освітнього рівня «магістр» відповідно до вимог кредитно-модульної системи

Критерій за яким оцінюється звіт	Рейтинговий бал
1. Виконання звіту:	**70**
• відповідність змісту звіту завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання	45
• самостійність вирішення поставленої задачі, виконання розрахунків, графіків та таблиць	10
• наявність елементів науково-дослідного характеру	5
• використання комп'ютерних технологій	5
• відповідність стандартам оформлення	5
2. Захист звіту, в тому числі:	**30**
• доповідь	10
• правильність відповідей на поставлені запитання	20
Всього	**100**

12. Методичне забезпечення

1.Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції. Методичні вказівки для студентів денної форми навчання за ОП «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» освітнього рівня «Магістр». – Умань: Уманський національний університет садівництва. – 2021. – 60 с.

13. Рекомендована література

1. Артиш В.І. Навчальний посібник для проведення практичних занять з дисципліни "Зовнішньоекономічна діяльність підприємства". Київ: ТОВ «ЦП «Компринт», 2020. 632 с.
2. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів / уклад.: Т.Г. Остапенко, Т.В. Кузнєцова, Е.І. Данілова. К.: НАУ, 2017. 36 с.
3. Подрєза С.М. та ін. Міжнародні фінансові операції та експортний контроль: навч. посібник: у 2-х ч. / С.М. Подрєза, Г.С. Гуріна, О.М. Гришуткін, Т.Г. Остапенко. К.: Зовнішня торгівля, 2016. Ч.1. Міжнародні кредитно-розрахункові й валютні операції. 328 с.
4. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: Конспект лекцій: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент міжнародного бізнесу» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: В.В. Дергачова, В.Я. Голюк. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка» 2018. 132 с.
5. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: курс лекцій для студентів за напрямом підготовки 7. 03060104 «Менеджмент ЗЕД», 8. 03060104 «Менеджмент ЗЕД» / О.І. Печенка, К.Ю. Величко, А.С. Дядін. – Харків: Видавництво «Форт», 2015. – 170 с
6. Арбузов С.Г. Банківська енциклопедія / С.Г.Арбузов, Ю.В.Колобов, В.І.Міщенко, С.В.Науменкова. К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. 504с.
7. Банківські операції: Підручник. – 2-ге вид., випр. і доп. / А.М.Мороз, М.Ф.Пуховкіна, М.І.Савлук та ін.; За ред.. д-ра екон. наук, проф. А.М.Мороза. К.: КНЕУ, 2002. 476с.
8. Батрименко В.В. Розрахунки та платежі у зовнішній торгівлі європейських країн: навчальний посібник / В.В.Батрименко. К.:Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2009. 298с.
9. Бездітко Ю.М., Мануйленко О.О., Стасюк Г.А. Валютне регулювання: Навчальний посібник. – Херсон: ОЛДІ-плюс, 2009. – 272 с.
10. Новак І.М., Школьний О.О., Вернюк Н.О. Генезис методології теорії інвестування. Економіка та суспільство. 2021. №24.
11. Голюк В.Я. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб.– К.: НТУУ «КПІ», 2017. 340 с.
12. Зайцев О.В. Фінансові розрахунки. Теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 548с.
13. Офіційний сайт Асоціації «УкрСВІФТ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrswift.org/index.php?lang_id=2&menu_id=1
14. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bank.gov.ua
15. Офіційний сайт Співтовариства всесвітніх міжбанківських фінансових телекомунікацій (Society for Worldwide Interbank Financial 130

Telecommunication) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.swift.com/index.page?lang=en
16. Офіційний сайт Української фондової біржі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrse.com.ua
17. Український фінансовий сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://finance.com.ua
18. Сайт щотижневої газети „Бізнес" [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.business.kiev.ua
19. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.minfin.gov.ua
20. Офіційний сайт Державної податкової адміністрації України [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.sta.gov.ua 1
21. Божидарник Т., Божидарник Н. Валютні операції. Київ, 2019. 698 с.
22. Носач Л. Л., Величко К. Ю., Печенка О. І. та ін. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчальний посібник. Харків, 2016. 240 с.
23. Бурковська А. В., Лункіна Т. І. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. Миколаїв, 2012. 247 с. URL: https://finance.mnau.edu.ua/files/posibnyk/2014-burkovska-lunkina-posibnyk.pdf
24. Шемет Т. С., Коряк А. М., Диба О. М.. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. Київ, 2009. 348 с.
25. Івасів Б.С., Прийдун Л.М., Рудан В.Я. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. Тернопіль, 2013. 572 с.
26. Горбач Л. М., Плотніков О. В. Міжнародні фінанси: підручник. Київ, 2019. 528 с.
27. Макаренко М.І., Д'яконова І.І. Міжнародні фінанси : навч. посіб. Київ, 2019. 548 с.
28. Васютинська, Л.А. Міжнародні фінанси : Навчальний посібник. Одеса, 2017. 310 с. URL: http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9480/1/Міжнародні%20фінанси.pdf
29. Козак Ю. Г. та ін. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Київ–Катовіце, 2014. 348 с. URL: http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1369/1/Міжнародні%20фінанси.Pdf
30. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: підручник. Київ, 2007. 632 с.
31. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / Н.Я. Пітель, Ю.Л. Зборовська, О.О. Школьний. Умань : Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2016. 232 с.

14. Зміни у робочій програмі на 2022 рік

1. Доповнено список рекомендованої літератури.